

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia Białorusi

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia wschodniosłowiańska Specjalność filologia białoruska Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 09FWSBELS.11HS.06275.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty humanistyczne i społeczne
Koordynator zajęć	Agnieszka Smółczyńska-Wiechetek	
Prowadzący zajęcia	Agnieszka Smółczyńska-Wiechetek	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie z procesem powstania i rozwoju państwowości białoruskiej.
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu historii Rusi Kijowskiej, Imperium Rosyjskiego, Związku Radzieckiego oraz niepodległej Białorusi.
C3	Przekazanie wiedzy z zakresu podstawowych wydarzeń i faktów historycznych.
C4	Zapoznanie z głównymi kierunkami białoruskiej i rosyjskiej polityki zagranicznej.
C5	Zapoznanie z biografiami znaczących postaci.

Wymagania wstępne

Zainteresowania historyczno-kulturowe, ogólna wiedza humanistyczna.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna podstawową terminologię, kluczowe okresy, postaci, wydarzenia i procesy historyczne	FWS_K1_W02, FWS_K1_W07	Egzamin ustny
W2	zna i rozumie zróżnicowane podstawy tożsamości historycznej narodów regionu postradzieckiego, dostrzega historyczne współzależności między poszczególnymi społeczeństwami i państwami regionu postradzieckiego oraz posiada wiedzę na temat węzłowych problemów historii państw i narodów obszaru postradzieckiego	FWS_K1_W02, FWS_K1_W07	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	prawidłowo posługuje się terminologią przedmiotu	FWS_K1_U04	Egzamin ustny
U2	potrafi scharakteryzować poszczególne okresy oraz dokonać analizy wydarzeń i procesów historycznych na obszarze postradzieckim na zasadzie porównawczej i przyczynowo-skutkowej w oparciu o literaturę przedmiotu	FWS_K1_U03, FWS_K1_U04, FWS_K1_U07	Egzamin ustny
U3	wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje dotyczące obszaru postradzieckiego w zasobach informacji pisanych i elektronicznych	FWS_K1_U02, FWS_K1_U03, FWS_K1_U09, FWS_K1_U17	Egzamin ustny
U4	umiejętnie orientuje się w złożoności historycznych i współczesnych stosunków polsko-białoruskich i polsko-rosyjskich	FWS_K1_U04, FWS_K1_U07	Egzamin ustny
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów /-a do efektywnej organizacji pracy własnej oraz stałego rozwoju i doskonalenia swojej wiedzy i umiejętności	FWS_K1_K01, FWS_K1_K03, FWS_K1_K06	Egzamin ustny
K2	jest gotów /-a do identyfikacji i oceny różnic kulturowych, wykazuje się otwartością, tolerancją i poszanowaniem wobec realiów społecznych i dziedzictwa kulturowego omawianego obszaru językowego, jak i innych kultur oraz jest gotów /-a do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych	FWS_K1_K08, FWS_K1_K09, FWS_K1_K10	Egzamin ustny
K3	jest gotów /-a do wykorzystywania uzyskanej wiedzy i umiejętności z zakresu historii i jej powiązań ze współczesnością w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych związanych z podejmowaną działalnością oraz odpowiedzialnego i etycznego pełnienia ról zawodowych na płaszczyźnie kontaktów z obywatelami krajów obszaru wschodniosłowiańskiego	FWS_K1_K04, FWS_K1_K07, FWS_K1_K10	Egzamin ustny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Prehistoria ziem białoruskich i okres średniowiecza - osadnictwo plemienne (Bałtowie, osiedlanie się Słowian), Ruś i Waregowie, Zarys dziejów politycznych, -pierwsze państwa na Białorusi (księstwo Turowskie); Pomiedzy Zakonem a Ordą. Chrystianizacja i rozwój kultury.	W1, U1, U2, U3, K1	Wykład
2.	Wielkie Księstwo Litewskie. Drogi konsolidacji, państwo i społeczeństwo. (struktury społeczne, system polityczny, kodyfikacja prawa, demokracja szlachecka)	W1, U1, U2, U3, K1	Wykład
3.	W państwie Obojga Narodów. Związki z Koroną, reformacja i kontrreformacja, Unia lubelska, Unia brzeska, reformy dymitriady, pomiędzy Szwecją a Rosją, I rozbiór Rzeczypospolitej.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
4.	Rosyjska hegemonia - Rozbiory Rzeczypospolitej, panowanie rosyjskie na ziemiach białoruskich. Podział ziem białoruskich na gubernie: mińską, mohylewską, witebską, grodzieńską i wileńską. Białoruś w zgiełku wojen napoleońskich, Powstania 1831 i 1863.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
5.	Kształtowanie się białoruskiej elity kulturalnej i politycznej na przełomie XIX i XX wieku	W1, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
6.	Białoruś w czasie rewolucji i I wojny światowej - walka o odnowienie państwowości białoruskiej, Ogłoszenie BRL 1918; powstanie sowieckiej państwowości białoruskiej - powstanie BSRR, Powstanie słuckie 1920.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
7.	Okres podziału ziem białoruskich 1921-1939 - Białoruś radziecka -BSRR w latach 1921-39. Zachodnia Białoruś w granicach Polski (polityka mniejszościowa); ludobójstwa lat 30. XX w.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
8.	Białoruś w okresie II wojny światowej (BSRR w latach 1939-1941 Okupacja niemiecka Białorusi, korekta granic.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
9.	Białoruś w pierwszym szeregu budowniczych komunizmu. 1956-1990 (Epoka Mazurawa, industrializacja, dobrobyt epoki Maszerawa, skutki katastrofy w Czarnobylu, sowietyzacja społeczeństwa, Białoruskie życie narodowe w Polsce 1955-1989.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
10.	Narodziny suwerennego państwa białoruskiego - Pierestrojka na Białorusi, Kurapaty, Białoruski Front Ludowy, Ustawa o językach, Wybory do Rady Najwyższej 1990 r. Deklaracja suwerenności BSRR. Nowe partie i organizacje polityczne. Rządy nomenklatury, Spory wokół przynależności do WNP.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład
11.	Niepodległa Białoruś. Reformy gospodarcze i polityczne w latach 1991- 2014 roku.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
12.	Białoruś na tle procesów geopolitycznych w Europie Środkowo-Wschodniej 1991-2020 Białoruś i program „Partnerstwa Wschodniego” - Białoruś w Europie. Związki Polski i Białorusi po 2000 r. Stosunki rosyjsko-białoruskie po 2000 roku. Wybory prezydenckie 2020 r. Protesty na Białorusi 2020 i 2021 r. Najnowsze wydarzenia na Białorusi.	W1, W2, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Wykład problemowy

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	- znajomość zagadnień omawianych w trakcie zajęć - znajomość literatury przedmiotu (*wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego /-ą zajęcia) - ocena pozytywna z egzaminu Kryteria oceniania wg skali ocen stosowanej w UAM: bardzo dobry (bdb; 5,0): - przygotowanie i zaprezentowanie samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - bardzo dokładne i wnikliwe omówienie zagadnień, - pełna znajomość tematu i zagadnień przedstawionych podczas wykładów, a także wskazanej literatury przedmiotu, - dopuszczalne są pojedyncze nieścisłości, które nie mają jednak istotnego znaczenia dla całości wypowiedzi, - brak błędów w kompozycji całej wypowiedzi. dobry plus (+db; 4,5) - skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - pełne omówienie zagadnień oraz znajomość literatury przedmiotu, - nieliczne błędy o małym znaczeniu merytorycznym, - brak błędów w kompozycji wypowiedzi, - odpowiedź spójna. dobry (db; 4,0): - skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - nieliczne błędy o małym znaczeniu merytorycznym, - pełne omówienie zagadnień, - drobne błędy w kompozycji wypowiedzi. dostateczny plus (+dst; 3,5): - podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - całościowe, choć powierzchowne omówienie zagadnień, - nieliczne, ale istotne błędy językowe, - drobne błędy w kompozycji. dostateczny (dst; 3,0): - podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na określone zagadnienia w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu, - częściowe omówienie zagadnienia, - błędy w kompozycji wypowiedzi. niedostateczny (ndst; 2,0): - niespełnienie kryteriów właściwych dla oceny: dostateczny (3,0), - trudność stworzenia samodzielnej wypowiedzi na zadany temat, - wypowiedź przepełniona błędami, - chaotyczna kompozycja.

Literatura

Obowiązkowa

1. Shved V., Grzybowski J., Historia Białorusi od czasów najdawniejszych do roku 1991, Warszawa 2020.
2. Mironowicz Eugeniusz, Historia Białorusi XX-XXI wieku, Warszawa 2021.

Dodatkowa

1. Zygmuntowicz A., Białoruś imperium kontrastów, Wydawnictwo Bernardinum 2018.
2. Kondratiuk H., Białoruś. Miłość i marazm, Fundacja Sąsiedzi 2013.
3. Pieczyński M., Jak nas piszą cyrylicą Białorusini, Rosjanie i Ukraińcy o Polakach, Fronda 2018.
4. Nocuń M., Ojczyzna dobrej jakości. Reportaże z Białorusi, Wydawnictwo Czarne, 2019.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Czytanie wskazanej literatury	50
Przygotowanie do egzaminu	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FWS_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stałej aktualizacji wiedzy i umiejętności w kontekście wykonywanego zawodu
FWS_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania otwartości na nowe idee i do zmiany opinii w świetle dostępnych danych lub argumentów
FWS_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych oraz odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w związku z wykonywanym zawodem z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych
FWS_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do efektywnej organizacji pracy swojej oraz innych, określania jej priorytetów oraz stopnia zaawansowania
FWS_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania zasad etyki zawodowej, identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywanym zawodem
FWS_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomej oceny wartości dziedzictwa kulturowego obszaru językowego specjalności studiów oraz cywilizacji ludzkiej
FWS_K1_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do śledzenia bieżących trendów kulturowych i cywilizacyjnych w obszarze językowym specjalności studiów, wykorzystując do tego celu różne kanały i techniki komunikacyjne w języku rodzimym oraz języku obcym
FWS_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykazywania się otwartością, tolerancją i poszanowaniem wobec innych kultur
FWS_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem tradycyjnych i multimedialnych źródeł informacji (m.in. słowników, leksykonów, korpusów językowych) w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł w języku polskim i języku /-ach właściwych dla specjalności studiów
FWS_K1_U04	Absolwent/ka potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i analizy problemów badawczych oraz uzasadniania swoich decyzji i wyborów
FWS_K1_U07	Absolwent/ka potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg konkretnych zjawisk językowo-komunikacyjnych i literacko-kulturowych, a także ich wzajemne powiązanie i przenikanie się
FWS_K1_U09	Absolwent/ka potrafi samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować teksty językowe i literackie oraz zjawiska kulturowe
FWS_K1_U17	Absolwent/ka potrafi podejmować działania w celu doskonalenia poziomu wiedzy i umiejętności oraz realizować potrzebę ustawicznego uczenia się przez całe życie
FWS_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe tematy, pojęcia i zagadnienia z zakresu badań nad językiem, literaturą i kontekstami kulturowymi wschodniosłowiańskiego obszaru językowego oraz w zależności od specjalności studiów obszaru języka angielskiego lub obszaru języka niemieckiego
FWS_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu powiązania językoznawstwa, literaturoznawstwa z innymi dyscyplinami naukowymi w obszarze nauk humanistycznych i społecznych